

Valtiovarainministeriölle

valtiovarainministerio@vm.fi
janne.hayrynen@vm.fi

Lausuntopyyntö

Valtionvarainministeriö on antanut lausuntopyynnön luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sijoituspalvelulain muuttamisesta, laiksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä ja eräksi niihin liittyviksi laeiksi 28.4.2017 (VM 087:00/2015). Joukkorahoituslakiin on ehdotettu myös muutoksia.

Siirtokelvottomien sijoitustuotteiden määrittelemistä tarvitaan

Osuuskunta Ehta Raha on osuuskunta, joka on hakeutunut joukkorahoituslain mukaiseksi joukkorahoituksen välittäjäksi. Osuuskunnan tarkoituksena on edistää yhteishyvän taloutta. Osuuskunta tukee ekologisesti ja sosiaalisesti kestäväää toimintaa, yhteisöllisyyttä ja paikallistaloutta tarjoamalla yhteisö- ja joukkorahoitusta ekologisille, sosiaalisille ja kulttuurihankkeille.

Haluamme välittää joukkorahoituksessa siirtokelvottomia sijoitustuotteita esim. osakkeita, jotka eivät ole vaihdantakelpoisia pääomamarkkinoilla. Osakkeiden on tarkoituskin jäädä ne ensin ostaneelle taholle, jolla olisi joillakin edellytyksin mahdollisuus saada ne myytyä takaisin osakkeet liikkeelle laskeneelle yhtiölle.

Joukkorahoituslain muutos koskee rahoitusvälineiden määrittämistä. Olisiko lain muutoksen yhteydessä mahdollista määritellä tarkemmin myös siirtokelvottomuutta ja näin mahdollistaa siirtokelvottomien sijoitustuotteiden kehittäminen?

Muut kuin MiFID:n rahoitusvälineet paikallistalouden vahvistamisessa

Rahoitusmarkkinoiden toimijat ovat tottuneet toimimaan siirtokelpoisilla velka- ja omanpääoman ehtoisilla instrumenteilla, jotka ostaja pystyy myymään edelleen pääomamarkkinoilla ja saamaan sijoitukselleen rahallista tuottoa arvonnoususta. Suomessa on kuitenkin paljon yrityksiä, joiden osakkeiden hankkimisen syy on esim. palvelun mahdollistaminen, työllistyminen tai yrittäjien välinen yhteistyö. Näitä osakkeita ei myydä eteenpäin pääomamarkkinoilla.

Yhteiskuntien julkisen talouden ohentuminen mm. automatisaation, työttömyyden ja väestön ikääntymisen vuoksi on maailmanlaajuinen ilmiö. Globaalitalous ei tuo työpaikkoja varsinkaan maaseudulle. Taloutta voidaan vahvistaa kehittämällä vahvoja paikallistalouksia, joissa asukkaat itse sekä tuottavat että ostavat paikallisia palveluita ja tuotteita luoden työpaikkoja.

Paikallisesti voidaan tuottaa paljon päivittäin tarvittavia tuotteita ja palveluita esim. lähiruoka, asumista, sosiaali- ja terveydenhuoltoa, kulttuuria sekä energiaa ja vettä, jotka vahvistavat talouden omavaraisuutta. Vahvat paikallistaloudet antavat asukkaille hyvät mahdollisuudet pärjätä globaalien talouden laskusuhdanteissa.

Paikallisilla yrittäjillä on hyviä ideoita ja tietämystä paikallista tarpeista, mutta ei välttämättä pääomia toiminnan käynnistämiseen tai investointeihin. Paikallistalouden vahvistamiseen tarvitaan

myös rahoitusta. Maailmalla on hyviä kokemuksia paikallisesta lainoittamisesta yhteisörahoituksena (community bonds) ja paikallisesta omistajuudesta (community shares).

Yhteisörahoituksella rahoitus voi tulla suoraan siitä yhteisöstä, jolle palvelua tuotetaan. Yhteisörahoituksessa sijoittajat investoivat yrityksiin tai yhteisöihin, jotka tarjoavat tuotteita ja palveluita paikallisiin tarpeisiin. Sijoittajina he eivät odota suuria tuottoja sijoitukselleen vaan tyytyvät maltillisempaan voittoon. Yhteisörahoitus voi olla myös ensimmäinen osa isompaa rahoitusta, jonka jälkeen muiden rahoittajien on helpompi tulla mukaan. Se voi tuoda mukanaan uusia asiakkaita, jäseniä ja omistajia ja tukea nykyisten toimijoiden osallistumista ja sitoumista yhteisön kehittämiseen.

Siirtokelvottomia osakkeita tarvitaan paikallistalouden kehittämiseen

MIFID II -direktiivin (2014/65/EU) liitteen I osassa C määritellään rahoitusvälineet. Niihin kuuluu muun muassa siirtokelpoiset arvopaperit. Siirtokelpoinen arvopaperi määritellään MIFID II -direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 44 alakohdassa, jonka mukaan 'siirtokelpoisilla arvopapereilla' tarkoitetaan arvopaperilajeja, jotka ovat vaihdantakelpoisia pääomamarkkinoilla, kuten mm. yhtiöiden osakkeita. Siirtokelpoisen arvopaperin edellytyksenä on siis sen vaihdantakelpoisuus pääomamarkkinoilla. Näin todetaan myös arvopaperimarkkinalain esitöissä (HE 32/2012).

Tarkoituksenamme on tehdä joukkorahoitusta, jossa välitetään siirtokelvottomia osakkeita eli osakkeita, jotka eivät ole vaihdantakelpoisia pääomamarkkinoilla. Osakkeiden on tarkoituskin jäädä ne ensin ostaneelle taholle. Osakkeen voitaisiin tehdä vaihdantakelvottomiksi yritysten yhtiöjärjestyksen suostumus- ja lunastuslausekkeilla sekä mahdollisesti osakkeiden muuntolausekkeen käyttämisellä. Nettisivuilta ilmeni hyvin selvästi, ettei osakkeita voi luovuttaa eteenpäin ja että yhtiö lunastaa ne takaisin tietyin edellytyksin.

Siirtokelvottomia osakkeita käytetään ainakin Isossa-Britanniassa, jonka finanssialaa valvovan viranomaisen ohjeen mukaan "Examples of instruments which, in our view, do not amount to transferable securities include securities that are only capable of being sold to the issuer (as is the case with some industrial and provident society interests)."(<https://www.handbook.fca.org.uk/handbook/PERG/13/4.html>)

Toivomme, että joukkorahoituslain muutoksen yhteydessä olisi mahdollista ottaa kantaa myös siirtokelvottomien sijoitustuotteiden määrittämiseen, jolloin ne voisivat mahdollistaan vahvojen paikallistalouksien kehittämisen.

Annamme mielellämme lisätietoja

Ystävällisin terveisin

Marika Lohi
Osuuskunta Ehta Raha
marika.lohi@ehtaraha.fi
050 357 4661
www.ehtaraha.fi